

# "M/S SELANDIA" – EN VERDENSSENSATION FRA FØLLE

Dampskibet "Titanics" forlis i 1912 har altid trukket store overskrifter. "Titanic" var en verdenssensation, fordi det var verdens største skib.

Næsten på dato samtidig med Titanic stod et andet skib, nemlig motorskibet "Selandia", ud på sin jomfrusejlads. Skibet var dansk, ejet af ØK, og jomfrusejladsen gik via bl. a. London til Bangkok i Thailand.

"Selandia" var en verdenssensation, fordi det var verdens første oceangående motorskib – og dermed markerede slutningen på dampskibenes æra. Ganske symbolsk gik verdens største dampskib under på sin jomfrusejlads samtidig med at verdens første oceangående motorskib fortsatte sin jomfrusejlads uden problemer. "Titanics" forlis skete få dage før "Selandia" på sin jomfrusejlads fra København til Bangkok stævnede ind i Bangkoks havn 20. april 1912.

Der blev udgivet et frimærke i anledning af "Selandias" 50-års jubilæum i 1962, og i skibsfartskredse fejredes 100-års jubilæet for "Selandia" i 2012 med konferencer, udstillinger og film. Der var en særudstilling i København i Dieselhuset på Elværksvej om "Selandia" hele jubilæumsåret. Her kunne også ses en dokumentarfilm – "Magten over havet – M/S Selandia" - om begivenheden, en film, der senere har været vist flere gange på DR-K.



Ivar Knudsen (1861-1920) – født i Følle Købmandsgård, død i Indien.

Og hvad har det så med lokalhistorie på Djursland at gøre. Jo, såmænd, manden bag "Selandia" og hele postyret omkring skibet, var ingen andre end købmandens søn fra landsbyen Følle ved Rønde!

Borgerne i Følle er helt klare over, at købmandens Ivar er en af landsbyens store sønner. Derfor står der en mindesten over ham midt i byen. "Ivar Knudsen. Motorskibet Selandias Bygmester. Født i Følle... Rejst af Følle Borgere 1932", lyder teksten.

Ivar Knudsen var født i 1861 i købmandsgården i Følle, som hans far Jens Elbert Knudsen havde drevet frem til at være en af de førende på Djursland. Han blev ingeniør og overtog i 1895 stillingen som ledende maskiningeniør ved Burmeister og Wains

skibsværft på Refshaleøen – senere blev han direktør samme sted. Her sørgede Ivar Knudsen for, at B og W fik det danske patent på tyskeren Rudolf Diesels endnu ikke færdigudviklede

"dieselmotor", hvorefter han udviklede motoren, så den kunne bruges i skibe. Han fik H. N.

Andersen fra Østasiatisk Kompagni gjort interesseret i projektet, og i 1911 bestilte ØK et motorskib, et kombineret fragt- og passagerskib, der skulle have de maksimale mål for at kunne gå ind i Bangkok havn. Takket være Ivar Knudsens modernisering af B og W's værksteder og samling af en stab af dygtige medarbejdere lykkedes det at løse opgaven. Samme år byggedes søsterskibet "Fionia" og senere "Jutlandia", der blev hospitalskib under Koreakrigen. De tre søsterskibes navne er de latinske betegnelser for hhv. Sjælland, Fyn og Jylland.



Verdens første oceangående motorskib, M/S Selandia, stævner ud på sin jomfrurejse 1912 – en verdenssensation uden skorsten!

Det skorstensløse "Selandia" varslede dampskibsæraens slutning og understregede tidens optimistiske tro på videnskabens og teknikens ubegrænsede muligheder. Trekløveret Rudolf Diesel, Ivar Knudsen og H. N. Andersens navne gik verden rundt. Den danske kongefamilie, diplomater og rigsdagsmedlemmer besøgte skibet, før det stævnede ud på sin jomfrurejse 22. februar 1912, kronprins Christian og kronprinsesse Alexandrine gjorde turen med til Helsingør, og i London var marineminister Winston Churchill, admiraler og den engelske presse om bord for at tage sensationen i øjesyn. Ved siden af dieselmotoren vakte den moderne teknik (elektrisk lys overalt!), de elegante linjer og den luksuriøse indretning berettiget opsigt. Konstruktionen af "Selandia" blev grundlaget for B og W's førerposition inden for produktion af motorskibe årtier frem.

"Selandia" gjorde købmandens søn fra Følle verdensberømt. Han døde kun 58 år gammel i 1920 af en madforgiftning under et ophold i Indien.



Ivar Knudsen på Selandias bro under jomfrusejladsen til Bangkok

*Skrevet af Vilfred Friborg Hansen til DjurslandsPosten april 2012*